

Mál nr. 391/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Tegund váttryggingar: Ábyrgðartrygging atvinnureksturs.

Heiti váttryggingartaka (A)

Skaðabótaábyrgð. Sveitarfélag.

Gögn.

1. Málskot mótttekið 18. október 2023, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V, dags. 23. október 2023, ásamt fylgiskjölum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að M hafi verið á leið heim úr vinnu 2. maí 2021 þegar hann kom hjólandi á stíg í Kópavogi þar sem tvær þverslár hafi verið staðsettar þvert á göngustíginn og hann hafi gert sér of seint grein fyrir hæð þeirra og bils á milli þeirra og rak stýri reiðhjólsins í aðra þverslána. Hann hafi fallið til jarðar og hlotið áverka. M leggur áherslu á að aðstæður voru aðrar miðað við myndir sem fylgdu afstöðu félagsins. Með málskotinu fylgir mynd sem var tekin 13.8.21 og sýnir tvö mismunandi hlið sem lokuðu stígnum að hluta og kemur fram að M hafi lent með stýri á hægri hliðið. Einnig kemur fram að á myndum sjáist að búið er að samræma bæði hliðin þ.e. þau séu af sömu gerð ásamt því að skilti hafi verið sett upp.

M byggir á því að A hafi brotið vegalög með því að hafa stéttina í því ástandi sem hún var í umrætt sinn en í lögnum sé kveðið á um athafnaskyldur veghaldara sem sé A í þessu tilviki. Í málskotinu eru ákvæði laganna rakin að þessu leyti. Þá kemur fram að Vegagerðin og sveitarfélögin hafi sett fram leiðbeiningar árið 2019 þar sem markmiðið var að tryggja með samræmdum hætti örugga og greiða umferð hjólreiðamanna. Í leiðbeiningunum komi fram að þverslár geti verið hættulegar hjólreiðamönnum og því sé mikilvægt að lýsing við þær sé í lagi og endurskinsborðar á þeim. Þá hafi efri hæð þverslár verið 110,5 sentimetrar sem sé sama hæð og stýri reiðhjóls M. Rík skylda hafi hvílt á A að sinna viðhaldi þar sem um er að ræða göngustíg sem fjöldi hjólreiðamanna fari um. Auðvelt hefði verið fyrir A að setja upp viðvaranir til að vekja athygli vegfaranda á framkvæmdunum. Athafnaleysið telur M verulegt gáleysi og því sé ljóst að A beri skaðabótaábyrgð á slysinu skv. 56. gr. vegalaga nr. 80/2007.

Í bréfi V kemur fram að félagið hafni bótaskyldu á þeim grundvelli að slysið verði ekki rakið til saknæmrar og ólögætrar háttsemi A eða annarra atvika sem hann beri skaðabótaábyrgð á. V hafnar þeim röksemdum að göngustígurinn hafi ekki verið í samræmi við ákvæði vegalaga eða í samræmi við hönnunarleiðbeiningar fyrir reiðhjól. Óumdeilt sé að stígnum sé haldið við af fé sveitarfélaga eins og mælt er fyrir um í 1. mgr. 10. gr. vegalaga nr. 80/2007 en skv. 2. mgr. sömu greinar eigi ákvæði vegalaga einnig við um almenna stígi eftir því sem við eigi. Skv. 12. gr. beri veghaldari ábyrgð á veghaldi vegar og beri að gæta að umferðaröryggi að teknu tilliti til umhverfis- náttúru- og minjaverndar. Skv. 56. gr. laganna sé mælt fyrir um skaðabótaábyrgð veghaldara ef sýnt er fram á að tjóni hafi verið valdið með saknæmri og ólögætri háttsemi veghaldara. Beri tjónþola sem endranær sönnunarbyrði fyrir því að sýna fram á að um saknæma háttsemi hafi verið að ræða sem hafi valdið tjóni. Fram kemur í bréfinu að miðað við aðstæður á slysdegi sé ekkert varðandi frágang eða umbúnað stígsins eða þeirra þrenginga sem hafi verið á stígnum sem brjóti gegn ákvæðum vegalaga. Til að tryggja öryggi gangandi vegfaranda hafi sveitarfélög (veghaldarar) víða komið upp þverslám á göngustígum í því markmiði að halda niðri hraða hjólandi vegfarenda og koma í veg fyrir akstur ökutækja um göngustíga. Þá kemur fram hjá V að öllum megi vera fullljóst að bilið milli þverslána skv. myndum sem M lagði fram sé meira en 1,5-2 og sömuleiðis sé ljóst að þverslárnar skarist ekki. Þá séu þær vel sýnilegar hverjum sem eigi leið um göngustíginn. Stýri reiðhjóla séu í mismunandi hæð og því sé röksemdum hafnað um að stýri M hafi verið í sömu hæð og þverslárnar. Staðsetning þverslána sé sú sama og fyrir slysið og engar stórvægilegar breytingar hafi verið gerðar á þeim. Ekki hafi verið þörf á því að vekja athygli á framkvæmdum þar sem þær hafi ekki verið fyrir hendi. Það hafi því ekkert kallað á sérstakar merkingar og slíkar fullyrðingar eigi ekki við rök að styðjast.

Álit.

Ágreiningur þessa máls varðar það hvort frágangur við stíg í sveitarfélaginu A hafi verið með þeim hætti að tjón M sé að rekja til saknæmrar og ólögmatrar háttsemi A. M ber sönnunarbyrði fyrir því að slysið sé að rekja til atvika sem A ber ábyrgð á. Skv. 10. gr. vegalaga nr. 80/2007 ber sveitarfélögum og ríki að halda við almennum stígum og skv. 56. gr. laganna ber veghaldari ábyrgð á tjóni sem rakið er til gáleysis hans við veghaldið og sannað sé að vegfarandi hafi sýnt af sér eðlilega varkárni. M heldur því fram að A hafi átt að setja upp viðvörun vegna framkvæmda en hins vegar kemur ekkert fram í gögnum málsins sem sýna að það hafi verið framkvæmdir á stígnum. Það verður því ekki séð að slík viðvörun hafi skipti máli vegna slyss M. Í hönnunarleiðbeiningum fyrir hjólreiðar er tiltekið að þegar nota eigi tvær þverslár eigi bilið á milli þeirra að vera 1,5-2 metrar ef þær skarast ekki og að mikilvægt sé að lýsing við þær sé í lagi. Af myndum sem fylgja gögnum málsins má sjá að þverslárnar skarast ekki og ekki hefur verið sýnt fram á að bilið sé minna en 1,5 metrar. Þá eru slárnar augljósar hverjum þeim sem leið á um stíginn og slysið átti sér stað í maí þegar bjart er allan sólarhringinn. M hefði því átt að vera í lófa lagið að gæta sín á þverslánunum. Varðandi þann málatilbúnað M að það hafi skipt máli að hæð stýris á hjólinu hafi verið í sömu hæð og efri hæð þverslárinnar þá er vert að taka fram að hæð stýra á hjólum eru eins misjöfn og fólk og flest og því geta sum stýri verið í sömu hæð og efri hæð þverslárinnar en önnur eru það ekki. Er því ekki séð að hæð þverslár skipti máli í þessu sambandi. Með vísan til framangreinds og framlagðra gagna málsins hefur M ekki sýnt fram á að frágangur stígsins og þversláanna sé ekki í samræmi við þær kröfur sem eru gerðar til slíkra mannvirkja. Með vísan til þess er bótaskyldu V hafnað.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu atvinnureksturs A hjá V.

Reykjavík, 12. desember 2023.
rafræn undirritun

Sóley Ragnarsdóttir

Jóhann Tómas Sigurðsson

Heiða Óskarsdóttir